

es saig

Veritas Saepe Laborat, Numquam Opprimitur (II)

Per una mala jugada de la informàtica o ves a saber per què, el mes passat l'editorial va quedar escapçat. Recordareu que dèiem que era important tenir un govern en minoria amb el que això suposa de... (aquí s'acabava, ara ve el que hauria d'haver continuat) fre a les arbitriarietats i arrogàncies. Caldrà pactar, escoltar opinions diferents, acostar posicions, i això està a la base de la democràcia.

No ho tendrà fàcil el PSOE, perquè s'han trencat molts de ponts que caldrà reconstruir. Com deia un comentarista, "restituir la bona operativitat de l'executiu, el legislatiu i el judicial és a hores d'ara una qüestió tan o fins i tot més urgent que la rectificació de les polítiques d'exters i antiterrorista...". Aquesta rectificació significaria la tornada a l'autèntica democràcia.

Fins aquí el text que hauria d'haver sortit al passat editorial i que, sense mala fe, us varem estafar. Mentrestant, s'ha format el nou govern, un govern amb paritat d'homes i dones, que ha començat a governar. I pràcticament la primera decisió que ha pres ha estat manar el retorn de les tropes destacades a l'Iraq, una resolució que ens sembla encertada perquè mai havíem d'haver participat en una guerra il·legal, que no tenia més justificació que motius econòmics i estratègics, una demostració de força per part dels amos del món que ara es veuen incapaços de controlar una situació cada vegada més enverinada i amb un refús unànim contra les forces d'ocupació. Amb una població decidida als atacs suïcides, a la immolació, per fer mal als enemics.

Evidentment no totes les manifestacions i declaracions del nou govern són tranquil·litzadores ni molt manco engrescadores. I qualche personatge dels que l'integren és de jutjat de guàrdia: el flamant ministre de defensa va en camí de fer bo el seu antecessor, el de "manda huevos" i de Perejil. En fi, ja veurem on arriben les il·lusions –unes il·lusions moderades i discretes- que ens hem fet.

A nivell local, convé recordar l'homenatge a batles i regidors d'aquests vint-i-cinc anys de democràcia, un acte ple de records per a molta gent.

PORTADA

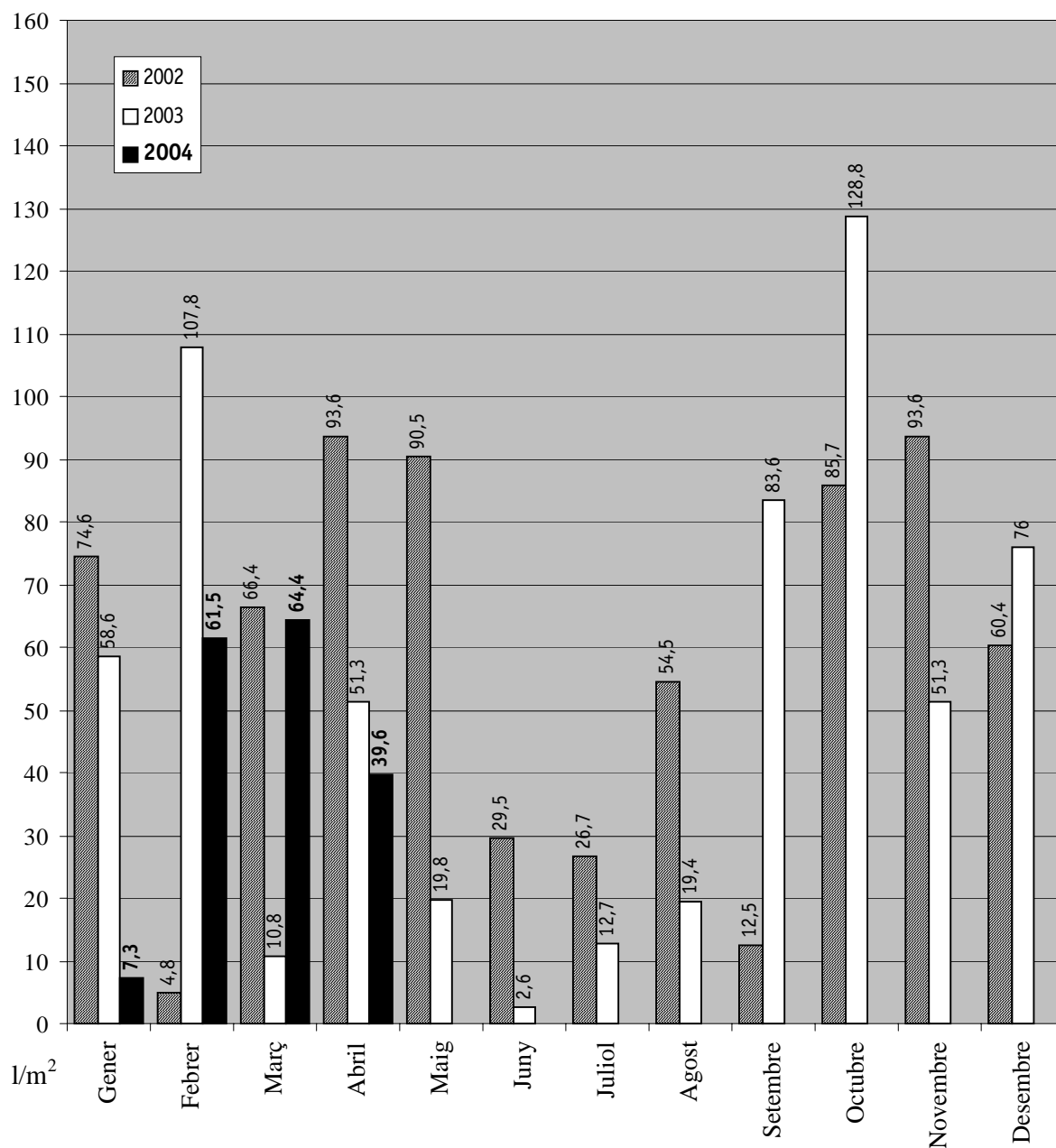
25 anys d'ajuntaments democràtics

Sumari

- 02 Editorial
- 04 Pluviòmetre
- 05 Calaix de sastre
- 06 M'han dit que diuen
- 07 Moviment demogràfic
- 08 Quatre mots sobre...
- 10 Sabeu on és?
- 11 El sant del mes
- 12 Una passejada, dues estampes...
- 13 Fa vint anys
- 14 Flora d'Algaida
- 16 L'Ajuntament informa
- 20 Sobre astronomia
- 21 2004, any Pere Capellà
- 22 Xerradetes en cadena
- 25 Glosa
- 25 Noticiari de l'Obra Cultural
- 26 Esports
- 28 Ses Escoles
- 32 Una xerradeta amb...

Pluviòmetre

La segona meitat del mes de març va ser generosa pel que fa a pluges i el total que es va recollir arribà als 64,4 litres.

I el mes d'abril, en què cada gota val per mil, tampoc no està gens malament: fins dia 25 havien caigut 39,6 litres, amb plogudes ben repartides i civilitzades, d'aquelles que s'aprofiten. Els camps fan goig, verds i florits.

Com sempre, les dades que us oferim ens les proporciona l'apotecari Gabriel Martorell.

A fer punyetes, la història

En llegir la notícia, he consultat el número 32 de la col·lecció *Guia dels pobles de Mallorca*, editada pel Grup Serra amb el patrocini del Consell Insular. És el tom corresponent a sa Pobla. Una part important de la monografia, els seus autors —persones ben documentades, com és propi de tota la col·lecció— la dediquen a fer una anàlisi molt detallada dels principals valors arquitectònics, històrics i artístics que conté el nucli urbà del poble. L'estudi va acompanyat, per cert, d'unes excel·lents fotografies, l'autor de les quals és l'algaidí Biel Riu. Són més de vint planes de descripció acurada i rigorosa que tenen la virtut de provocar al lector ganes de submergir-se en els carrers i places poblers per contemplar sense frisors elements notables: creus de pedra, monuments, edificis...

Però qualcú ha proclamat que tot això no té cap interès històric. Podem suposar que una declaració tan contundent ha de provenir de l'enemic més rabiüt dels poblers. Potser d'algun dels municipis que confronten amb sa Pobla, per allò de confirmar la tòpica rivalitat entre pobles veïnats. La negació dels valors històrics del centre pobler seria la continuació d'aquells llegendaris partits de futbol entre equips rivals que acabaven a bastonades. O potser la negativa procedeixi d'algun altre poble més llunyà que es dedica, com el pobler, al negoci de l'exportació de la patata; la gelosia per la pèrdua d'un mercat podria justificar l'intent de venjança.

Ben errats de comptes anam, si feim aquestes suposicions. La solemne proclamació que el centre urbà de sa Pobla no té cap interès històric, l'ha feta el mateix Ajuntament de sa Pobla! Ho heu llegit bé: l'ajuntament d'un municipi, sa Pobla en aquest cas, ha escrit que el seu centre té un valor històric nul. Així ho informa *Diari de Balears* dia 21-4-2004. El Pla Territorial de

Mallorca elaborat pel Consell Insular proposa que els centres antics de deu pobles, amb la finalitat de preservar el seu caràcter, siguin declarats Bé d'Interès Cultural. Tres ajuntaments dels deu proposats han manifestat el seu desacord amb la proposta. Pollença i Llucmajor afirmen que ja disposen de normativa pròpia de protecció i consideren innecessària la del Consell; desconec la certesa d'aquestes informacions. Allò que em crida l'atenció és el desvergonyiment amb què s'ha manifestat l'Ajuntament del tercer poble afectat, el de sa Pobla: «el nostre centre antic no té cap valor històric», han dit, sense manies.

Poc importa el que diu el primer paràgraf de la guia esmentada: «El nom de sa Pobla apareix documentat per primera vegada el 1315, arran de la fundació (1300) de la pobla reial per part de Jaume II». Poc importa que més endavant hi puguem llegir que el nucli antic ja té una estructura urbanística quadriculada, molt moderna per a l'època i que és molt important conservar-la. L'Ajuntament ho té clar: a fer punyetes la història, si el que compta és guanyar algun dineret.

Crec que no és sobrer indicar que a l'Ajuntament pobler hi governa el partit de la gavina voladora. Aquest partit, que és qualificat erròniament de conservador quan massa vegades actua de forma depredadora, destructiva del paisatge, de la llengua... Com diu Josep Piera, «tenim una dreta sociològica que no solament fa ostentació descarada de visceral ignorància en tot el que respecta a la pròpia tradició cultural, sinó que, a més, ho fa sense cap vergonya, que és el màxim imaginable de la incivilitat». També diu que espera que això canviï algun dia i que el canvi sigui a millor.

Idò siguem optimistes. Però, per si de cas, he programat fer una excursió tranquil·la a sa Pobla ben aviat.

En Calaix i Desastre

M'han dit que diuen

Cada mes d'abril els comentaris solen ser molt semblants, al voltant del Ram i Pasqua, Castellitx,... si la gent participa més o manco a les funcions de l'església, o si són molts els que aprofiten aquestes dades per sortir de viatge a fora Mallorca, etc. Un temps, i no fa tant de temps, la vida del poble girava molt al voltant de les celebracions religioses; això ha canviat molt, però encara pesen molt aquestes celebracions. Si vos hi fixau, dividim l'any en funció de Nadal i Sant Honorat, Pasqua, Sant Jaume, la Fira, i ja tornam a Nadal. Sense anar més enfora, una persona de fora poble, que aquests dies era per aquí, estava astorada de veure els homes algaidins tan mudats, el dia del Ram i, sobretot, el dia de Pasqua. Aquests dies es posen la corbata fins i tot els més contraris a aquesta "prenda", que només es posen en cas d'un funeral d'un propi. Bé, això és ben "guapo", no ho trobau?, que un dia així la gent es mudi i es doni les bones festes amb una rialla de cap a cap.

Com cada any, i tal com dèiem, el dia de la festa de la Pau sembla com si ningú fes feina. El poble participa en la diada del pancaritat més que mai, i de cada any és més la gent que puja a peu i queda a dinar per allà, davall una alzina o un ullastre. La veritat és que hi hagué uns anys que la festa pareixia anar morint, però sortosament sembla haver reviscolat. Un dels comentaris que sentírem, a part aquest fet de la participació popular, és l'encert d'haver canviat el lliurament dels premis a la nit del dilluns i al casal Pere Capellà; d'aquesta manera la gent que hi acudeix és gent interessada i que segueix tant el petit concert com la cerimònia amb interès. És curiós veure com aquest certamen ha aconseguit mantenir-se malgrat anys de decadència i perill de desaparició: hi ha hagut una voluntat ferma de mantenir-los per part dels primitius organitzadors i ha trobat posteriorment uns ajuntaments ben disposats.

En sentírem un, també extern, que parlava d'Algaida com la capitalitat cultural de Mallorca i el seu raonament estava ben justificat: Any Pere Capellà, amb totes les conferències, xerrades, exposicions, obres de teatre, etc. que ja duim des de principis d'any; el lliurament dels premis Cavall Verd, també a Algaida, reuniren una quantitat important d'escriptors i lletraferits com mai s'havia vist per aquí. I per acabar, deia aquest, aquest Certamen Literari, o Premis Castellitx, que han aconseguit un prestigi i difusió impensable fa uns anys. Ja va bé que el nom d'Algaida surti a rotllo per coses com aquestes i no per fets desagradables com tantes vegades.

Una celebració ben simpàtica fou la commemoració dels 25 anys de democràcia, al Pavelló de les Escoles. Batles i regidors, en perfecta harmonia, ben mudats i fent tots una cara de satisfets mai vista; segurament més d'un va recordar qualche mal moment passat durant la seva legislatura, però en aquells moments ningú ho va notar. Els comentaris eren tots satisfactoris i el discurs de Fèlix Pons fou seguit amb interès pels assistents. I la cloenda no podia ser millor: un bon refresc al pati, amb un bon fred, això sí, però tots els convidats pogueren veure tranquil·lament els gravats d'en Víctor Andreu per a cada un dels homenatjats.

Un comentari molt repetit aquests dies del mes d'abril feia referència al temps: la gent demanava si havia passat Pasqua o Nadal, ja que el fred que feia era hivernal. I pluja, una cosa que tots desitjàvem, que plogués a fi de no patir per l'aigua l'estiu que ve. Bé, idè ara ja hem sentit un parell de pagesos, dels pocs que queden, que troben que és hora que faci sol, que aquestes humitats no deixaran granar els sembrats així com toca. Ja ho deien un temps i segueix igual: mai plou a gust de tothom.

Defuncions

Hem sentit parlar molt de futbol, aquestes passades setmanes. També era un tema que pareixia que havia de minvar,... però no, segueixen essent tema de conversa. Per una part, els seguidors dels equips de primera divisió, sobretot Madrid i Barça, no aturen de tirar-se figures. Però el que més interessa és el futbol algaidí. L'equip dels grans, segons comentaris de principis de temporada, estava a punt de pujar de categoria; darrerament hem sentit que per sort va partir bé, que si no... Però els que, pel que sembla, creen més ambient, sobretot entre els pares i els padrins i padrines, són els més jovenets, que segueixen endavant, sense desanimar-se si no van tan bé com voldrien. I una cosa que va xocar bastant dins els cafès fou la notícia que l'equip femení de l'Algaida havia guanyat, o estava a punt de guanyar, la lliga; pel que sentírem, encara no havien perdut cap partit dels disputats i això és mal de creure. Això sí, a la foto que sortia al diari, no conegueren gaire jugadores algaidines...

L'altre dia uns que passaven per davant l'apotecaria nova veieren que havien tallat l'om d'allà davant, que, per cert, s'havia fet ben bo. Demanaren què havia passat, i tingueren un parell de respostes: que s'havia fet massa gros i les branques molestaven els veïnats. També digueren si era per les seves arrels, que espenyaven la vorera i les cisternes dels voltants, però per aquest motiu haurien de tallar tots els de la Tanqueta. L'explicació més convincent fou que l'arbre tenia cuques, que estava ple de paràsits i animalons, que molestaven tothom que passava per davall. Ja està, pel mateix motiu desaparegueren els pins de la plaça i de les Escoles, que no han tengut mai més processonària i cucs de cap casta.

Un sord

Miquel Sastre Llull

Va morir dia 9 de març
als 84 anys.

Mateu Ballester Janer

Va morir dia 18 de març.

Alejandro Azor Serrat

Morí dia 23 de març.
Tenia 23 anys.

Joana Aina Capellà Oliver

Va morir dia 31 de març
a l'edat de 87 anys.

Joana Ferragut Coll

Ens deixà dia 31 de març
als 87 anys.

Margalida Vanrell Mut

Va morir dia 31 de març.

Rafael Medel Corró

Morí dia 13 d'abril.

Anna Ródenas Oliver

Va morir dia 22 d'abril
als 79 anys.

Naixements

Miquel Llompart Sastre

Fill de Jaume i Coloma M. Va néixer dia 5 d'abril.

Maria de la Pau Gaià Estela

Filla d'Enric i Catalina. Va néixer dia 9 d'abril.

Gemma Vallejo Aguiló

Filla de Jorge i M. Antònia. Va néixer dia 15 d'abril.

Joan Mas Capellà

Fill de Joan J. i Catalina M. Va néixer dia 19 d'abril.

Catalina Mas

“Dones que es dedicassin a la política, aleshores no n’hi havia. Jo vaig ser la primera regidora de la democràcia, a la segona legislatura, perquè a la primera no en sortí cap d’elegida, i després també a Algaida i en general pertot no hi ha hagut molta presència femenina. D’aquell temps record la gran il·lusió que hi havia i les ganes de fer feina amb bona voluntat, el que faltava era l’experiència, per mor de la llarga dictadura, cosa que ara ha canviat. Però també el què ha canviat respecte d’aquell temps, és l’actitud del jovent, per exemple. Ara si no és amb subvencions, els joves no van de fer res. Record que llavors per organitzar la biblioteca, que no existia com a tal, sinó que era un magatzem de llibres amuntegats, vàrem fer una crida als joves i la resposta va ser admirable, i tot per pura voluntat d’ajudar, sense cobrar ni un cèntim.

L’acte d’avui, aquesta festa dels 25 anys d’ajuntaments en democràcia, és un reconeixement a una feina feta durant un temps, que tu ja ni te’n recordes, ni hi penses individualment, però col·lectivament crec que està molt bé.

Miquel Ballester

“Quan entràrem a la primera legislatura democràtica, no en teníem ni idea del que trobaríem, ni de la feina que ens esperava. Guanyàrem les eleccions d’una manera totalment inesperada, tant per nosaltres, com per part de la UCD. Va costar molt arrancar l’Ajuntament, perquè durant la dictadura es dedicaven més a la burocràcia que als serveis. Hem de pensar que llavors no hi havia recollida de fems, l’enllumenat públic era tercermundista i ni tan sols somiàvem tenir subministrament d’aigua ni clavegueram. Abans només asfaltaven carrers i camins. Nosaltres posàrem en marxa els fems i el nou enllumenat. Els que vingueren després feren el servei d’aigua, el clavegueram i d’altres serveis que són els que han fet millorar substancialment el nostre poble.

D’aquest acte dels 25 anys d’ajuntaments democràtics, jo personalment estic content que es faci, perquè sobretot en els pobles petits, com és el nostre cas, és el reconeixement a la tasca feta amb voluntat de servei per una gent, que en el meu cas foren 4 anys, però d’altres hi ha estat 8 o 12, i es pot tocar amb les mans que aquests 25 anys han servit per qualche cosa.

Antònia Sitjar

“Jo vaig entrar a la tercera legislatura democràtica, però encara eren temps nous i tenia molt poca experiència de com funcionaven els ajuntaments. I degut a això, crec que vaig cometre qualche errada, que amb un poc més de rodatge no hauria fet, però això sí, amb la més bona voluntat del món i amb moltes ganes de fer feina, que ara per qüestió d'edat ja no podria fer.

Varen ser només quatre anys i, en general, ens ho passàrem bé amb els altres companys regidors. Qualque vegada ens enfrontàvem per un fet puntual, però en general va anar bé. Jo era del Partit Lliberal i compartíem el poder amb AP, dos anys per hom. Voldria des d'aquí mostrar el meu agraïment a tots els companys de legislatura que m'ajudaren, uns des del poder i d'altres des de l'oposició. S'ha de dir que pel fet de ser dona, tenies moltes més dificultats per actuar en política, era com un pecat i més d'una vegada em vaig sentir discriminada per això.

Aquesta festa d'avui és fantàstica i és un record per a la gent han fet feina durant un temps que pareix que fa dos dies i ja han passat molts d'anys. Ara ja m'estic posant massa sentimental.

Esteve Vanrell

“Jo vaig entrar l'any 1987 per AP, i férem una coalició de govern amb el PDP i UL per governar junts. Jo vaig ser dos anys batle i els altres dos ho va ser en Biel Salas, fins l'any 1991. Durant aquells anys aconseguírem les subvencions per construir el local poliesportiu on ara estam, així com les que després servirien per posar les canonades de les aigües brutes i netes. També posàrem en marxa altra vegada les normes subsidiàries, que estaven paralitzades feia un grapat d'anys, i aconseguírem la restauració de la Pau de Castellitx, que amenaçava ruïna. Varen ser uns anys que jo record amb molta satisfacció perquè crec que férem les coses amb molt bona voluntat i això que jo no em consider polític. Si hi vaig entrar va ser perquè qualcú em degué pegar una empenta i ja em vaig trobar tot sol allà enmig, cosa que em va permetre aportar el meu granet d'arena pel poble algaidí.

Aquests 25 anys de democràcia als ajuntaments, que commemoram avui, és un acte de reafirmació de la lluita per la llibertat i per la pau, que hem de defensar cada dia, perquè és l'única eina que tenim i no és gratuïta.

Un **revolt** és, segons el diccionari, “una girada, canvi de direcció, desviació sobtada de la línia recta. També és sinònim d’arc com a element constructiu corbat, sobretot el que corona un portal o finestra.

Revoltar és fer alçar contra l’autoritat, alçar-se en sedició o sublevar-se.

Refranyer

“Anar en revolt o estar en revolt”, és estar una cosa en gran agitació.

Topònims

“Es revolt des garrover des parinostro”, estava situat just davant la possessió de Cabrera, passat l’actual restaurant de Binicomprat en direcció a Montuïri i va desaparèixer en adreçar la carretera de Manacor.

“Es revolt d’en Mola”, situat al terme de Felanitx, entre Ca n’Arnau i Can Poi des Oms.

Cançó

Al·lotes alçau es cap
i mirau es vent d’on ve.
Ara passa un carreter
pes revolt d’en Regalat.

Pista

Aquest revolt que us oferim avui, és potser, el més anomenat del nostre terme i no perquè hagi estat protagonista de qualque accident, ja que topades entre carros o bicicletes, eren molt poc freqüents quan per aquí hi havia més circulació. La fama li deu venir donada, perquè altra temps per anar cap a Pina des d’Algaida, tothom havia de passar per aquest revolt.

Aquest topònim és l’únic revolt del terme d’Algaida que figura al Corpus de Toponímia de Mallorca de J. Mascaró Pasarius.

Solució del mes passat

Els sants protagonistes a *es saig* anterior, són les estàtues de Sant Cosme i Sant Damià que coronen els campanars bessons de l’església de Pina.

Hi ha dubtes de quin és un i quin és l’altre.

Miquel Sastre *Fiolet*

Sant Bernardí de Siena

Va néixer aquest sant cap al 1380 a Massa, si bé va passar bona part de la seva vida a Siena i per això és conegut amb aquest nom. Precisament, va destacar ajudant les víctimes de la pesta que el 1400 va devastar aquesta ciutat.

Va quedar orfe als pocs anys i el va criar una tia seva de nom Diana. Com dèiem, va assistir els malalts de la pesta de manera tan abnegada que la seva salut se'n ressentí i va estar a les portes de la mort. Una vegada restablert, va decidir entrar a l'estat religiós i va vestir l'hàbit de sant Francesc. Ben aviat va ser conegut per la seva vida exemplar i es guanyà gran fama com a orador.

Aaleshores va aparèixer un predicador, Manfred de Vercel·li, que anunciava l'arribada imminent de l'Anticrist i aviat va tenir un gran nombre de seguidors. Bernardí s'oposà decididament a aquesta secta i fou acusat davant el papa Martí V d'idòlatra i de creences sospitoses; inicialment el papa donà crèdit a aquestes calúmnies i el privà de la predicació, fins que quedaren clares les falsedats d'aquestes imputacions i va ser rehabilitat. Va impulsar la devoció al Sant Nom de Jesús amb l'anagrama JHS, que ell va crear i popularitzar.

Es va veure obligat a acceptar el càrrec de vicari general del seu orde durant un temps fins que el seu precari estat de salut l'obligà a renunciar-hi. Durant el seu mandat va fundar nombrosos convents i establí *l'estricta observança* de la regla. Va morir el 1444, dia 20 de maig, dia en què se celebra la seva festa; una prova de la seva fama de santedat la tenim en el fet que fou canonitzat pel papa Nicolau V el 1450, tot just als sis anys de la seva mort. Segons una tradició, va viatjar a Sant Jaume de Galícia per adorar el sepulcre de l'apòstol, però sembla que aquesta peregrinació té poques possibilitats de ser certa.

Va tenir una devoció especial per part de notaris i procuradors i també de vidriers i a Mallorca el veneraven com a patró els mestres sellers i basters. El refranyer ens recorda que per la festivitat de sant Bernardí la climatologia pot perjudicar les vinyes: “*Si gela per sant Bernardí / adéu vi*” i “*Aigua per sant Bernardí / lleva pa i no dóna vi*”.

Una passejada, dues estampes...

es saig

La cortina espessa que forma el brancam del lledoner de Sa Farinera Vella no defensa les finestres de cap biblioteca, com fa el lledoner que l'esperit creatiu de Llorenç Villalonga plantà ben enmig de la clastra de Robines. L'arbre algaidí no té tampoc la força i la vigoria atàviques del lledoner de Lluc, que sobrepassa, i de molt, les teulades dels edificis del monestir. El lledoner de Sa Farinera Vella, més modest, només sobrepassa amb una certa mesura les teulades dels edificis que agermana, que són també més modestes. Però ens els hem fet nostres. Junts, lledoner i construccions, dibuixen una fesomia cordial del poble.

Miquel Serra

Número 41

Pel maig de 1984 *es saig* recordava les passades festes de la Pau amb fotografies de les carrosses que havien concursat, una d'elles a la portada, una carrossa reivindicativa ("Encara hi som a temps"), que es referia a salvar Castellíx: l'edifici, el retaule, tot el que estava degradat. El que sí estava en ple apogeu era el concurs de carrosses.

L'editorial parlava del primer any de govern del nou consistori i es centrava especialment en la retirada de les Normes Subsidiàries que estaven pràcticament enllestides. També feien referència a l'Ajuntament una carta oberta d'Andreu Majoral i un comunicat de l'Agrupació del PSM en què comentaven la decisió del PSOE d'expulsar del partit els dos regidors elegits sota les seves sigles.

En Calaix desastre criticava el projecte de creació d'una base militar a la Marina de Lluçmajor; hi havia una rondalla protagonitzada pel rei jove i xalest; n'Alexandre Pizà dedicava el seu escrit de "Salut" a l'hepatitis; hi havia notícies de la cooperativa ALPIRA; la locomotora de l'Esplai anunciava el seu pla d'activitats; en Joan Trobat parlava de billar, pipers i futbol, destacant la bona segona volta de l'equip de Primera Regional.

Destacada representació de gloses: la d'en Jaume "Toledo" guanyadora del primer accèssit al certamen "Verge de Consolació" de Sant Joan; la d'en Bernat Coll "El Rei del món (Passió)"; i la recollida de boca de Maria Amengual "Merris", un curiós Parenostre, Avemaria i Gloria Patri que ella quan era molt nina, havia après dels vells.

En Pere Mulet parlava d'"Execucions públiques a Algaida", concretament unes que hi hagué a mitjans del segle XVII; els caps i els quarters dels executats eren deixats a exposició pública com a recordatori de les malifetes comeses i per l'exemplaritat del càstig; l'espectacle certament devia ser impressionant.

La "Xerradeta" tenia com a protagonista en Bernat Falconer que aleshores era repartidor de diaris i també repartia *es saig*; explicava quina era la seva feina, altres feines que havia fet com és ara escolà major i mostrava els seus desitjos de tenir la gent contenta. Recordarem que en Bernat va repartir la nostra revista durant una anys fins que va morir en un accident el setembre del 87 als 48 anys. Va morir tres dies abans que el Pare Gaspar Munar.

La lletrera de visc *Euphorbia characias* L.

Etimologia

El nom genèric, *Euphorbia*, té la seva arrel etimològica basada en una història curiosa; com totes les espècies d'aquest gènere es caracteritza per la possessió als seus teixits d'un suc blanc (lletrada) que flueix quan es trenca alguna part de la planta. Aquest és utilitzat com a medicinal des dels temps del rei Juba II de Líbia que va dedicar al seu metge grec Euphorbos l'arbre del qual es treia el làtex i que creixia al mont Tmolos de Mauritània. El nom específic, *characias*, prové del nom que tant els grecs (*charakías*) com els llatins (*characias*, -ae)

donaven a algunes lletreres. El nom comú, lletrera de visc, deriva de l'ús que se'n feia de la seva lletrada, ja que era una de les espècies de la qual es podia obtenir el visc, usat per capturar petits ocells, amb l'ajut de reclams vius.

Descripció

Planta de la família de les Euforbiàcies. El gènere *Euphorbia* és un dels més nombrosos dins del regne vegetal. És una planta perenne, un nanofaneròfit, que vol dir que els seus brots es desenvolupen per sobre dels 50 cm d'altura. Les tiges són dretes i robustes, generalment de color purpuri, excepte als brots més tendres, que són verds; aquestes tiges són nues a la part inferior i amb moltes branquetes per davall de la inflorescència. Les fulles són grosses, de forma lanceolada (de punta de llança), de 2'5 a 9 cm de llargària i de 6-10 mm d'amplada, peludes i de color verd fosc a l'anvers i verd cendrós al revers. Les flors de les espècies del gènere *Euphorbia* són molt particulars, ja que en presenten dos tipus: unes de masculines, reduïdes a un sol estam; i altres de femenines, reduïdes a un ovari, tres estils i tres estigmes (provenen de la soldadura de tres carpels); no tenen ni pètals ni sèpals. Aleshores, aquestes flors es troben reunides en una inflorescència que anomenem ciati, formada per una flor femenina envoltada d'un nombre variable de flors masculines, tancades totes dins unes fulles transformades en forma de copa i que

s'obren a la part superior en unes glàndules productores de nèctar. Aquest ciati adopta la forma d'una falsa flor, motiu pel qual també es pot anomenar pseudante, que vol dir precisament falsa flor. Les glàndules del ciati, a la lletrera de visc, en nombre de quatre, oscil·len entre el color vermell marronós i el negre, i presenten dues banquetes curtes. Els ciatis es produeixen encara en una altra inflorescència d'ordre superior, el pleocasi, en el qual cada brot floral produeix un únic ciati, per sota del qual es formen en una primera fase cinc nous brots florals, que formen un ciati, per sota del qual se'n formen dos més, aquesta ramificació bífida es repeteix un nombre variable de vegades. El fruit (cada ciati en pot produir un) és una càpsula tricocada, molt peluda, que conté entre una i tres llavors de 3-4 mm de llargària, de forma el·lipsoïdal, llises i de color gris. Les llavors són dispersades per un sistema de dispar que catapulta les llavors a una distància que pot assolir diversos metres.

Floreix entre els mesos de març i juny i fructifica entre finals d'abril i juliol.

Creix a nombrosos indrets, des de ran de la mar fins als cims més alts, sempre en indrets rocosos o pedregosos i més o menys oberts.

És una planta amplament distribuïda al Mediterrani Occidental. A Balears només es troba a Mallorca, Menorca, Cabrera i Dragonera. A Mallorca és rara fora de la Serra de Tramuntana i de les serres d'Artà.

A Algaida, l'únic lloc on l'he trobada és el coll situat entre el Puig de Galdent i el Puig d'en Claret, al límit amb el terme municipal de Llucmajor.

Usos tradicionals

La lletrada de les lletreres tenen propietats medicinals com a purgants i vomitius. Per això es pot usar qualsevol part de la planta, si bé habitualment se n'utilitzaven les llavors. El seu poder purgant és tan fort que 15 llavors, no mastegades, són suficients per produir-ne l'efecte desitjat. La lletrada d'aquesta planta, que té com a funció protegir-la dels herbívors, provoca fortes irritacions als llavis, ulls i llengua en cas de contactar amb aquests òrgans. A més d'aquest ús medicinal, la lletrada ha estat usada per la seva capacitat d'aferrar, com un dels ingredients del visc, que hom usava per capturar petits ocells, atrets a una gàbia per un reclam viu, la gàbia estava envoltada de posadors embetumats de visc, on quedaven aferrats passarells, caderneres, ropits, etc.

Llorenç Gil

Vint-i-cinc anys d'Ajuntaments Democràtics

El passat 19 d'abril va fer vint-i-cinc de la constitució dels primers ajuntaments democràtics. Setze dies abans, el 3 d'abril de 1979, s'havien celebrat les primeres eleccions municipals des de la Segona República. Aquest primer consistori fou presidit per Joan Ramis Gelabert.

Per recordar el que han estat aquests vint-i-cinc anys de democràcia municipal, el Ple de l'Ajuntament, per unanimitat, va acordar celebrar un acte d'homenatge a totes aquelles persones que han estat batles, regidors i regidores d'aquest Ajuntament durant aquest període.

Així, el diumenge 18 d'abril, al pavelló esportiu municipal de les Escoles es va realitzar aquesta festa democràtica. Va obrir l'acte en Jaume Jaume, que va recordar la tasca que han realitzat els batles d'aquest període, Joan Ramis, Bernat Sastre, Gabriel Salas, Esteve Vanrell i Francesc Antich i els regidors i regidores que han constituït els diferents consistoris.

Fèlix Pons, expresident del Congrés dels Diputats, va fer un parlament on va recordar la labor que han desenvolupat els ajuntaments dins aquest període i la importància que han tingut en la consolidació de la democràcia.

Per recordar aquests vint-i-cinc anys es va lliurar a tots els batles i regidors una lito-grafia de Víctor Andreu i un diploma commemoratiu.

1979-1983

1983-1987

1987-1991

1991-1995

Construcció de cotxeres municipals, a l'Escorxador

Pel mes de setembre es preveu l'inici de les obres de l'ampliació de la Casa de la Vila i s'habilitarà l'immoble veí que en el seu moment va adquirir l'Ajuntament com a espai destinant a oficines i altres dependències municipals.

Actualment aquest edifici serveix com a magatzem i, també, com a garatge d'alguns dels vehicles municipals. Per això es preveu la construcció d'un edifici, a l'Escorxador, destinat a cotxeres dels diferents vehicles municipals, policia, brigada, Protecció Civil, i destinar, només com a magatzem, l'Escorxador.

Així, la Junta de Govern Local, a la sessió celebrada el passat 1 d'abril, va aprovar el projecte de construcció de les cotxeres, redactat per l'arquitecta municipal. El cost d'aquesta inversió és de 22.868,22 € que serà assumit íntegrament per l'Ajuntament.

Jornada d'educació vial

El passat dijous, 15 d'abril, es va realitzar a les Escoles una jornada d'educació vial. Dirigida als més joves, aquesta jornada tenia per objectiu fixar als participants les normes bàsiques sobre l'educació vial, tant pel que fa a la pròpia seguretat com el respecte als altres.

Perseguint els mateixos objectius i des d'una altra òptica, el divendres 23 d'abril, es varen impartir dues sessions d'autoprotecció dins de l'horari escolar.

1995-1999

1999-2003

2003-2007

Diada de neteja a Castellitx

Com ja és tradicional, el primer dissabte després de la festa de la Pau, es va realitzar la diada de neteja de Castellitx i del camins que hi duen, el camí de la Dreuera i el de Binicomprat. Després tots els participants menjaren paella. Hi va col·laborar l'Agrupació de Voluntaris de Protecció Civil d'Algaida.

Premis Castellitx 2004

Durant la vetlada literària, celebrada el 12 d'abril, Segona Festa de Pasqua, es varen lliurar els Premis Castellitx 2004. Els guardonats d'aquesta edició són:

XXVIII Premi de Poesia

Rosa d'Or de la Pau. Treball núm. 153. *Brossa de poemes. Adob de noves veus* de Salvador Martínez (Sóller).

Accèssit. Treball núm. 119. *Entre l'ocell i l'argila* de Mónica Miró i Vinaixa (Barcelona).

XXVIII Premi de Narració Curta

Rosa d'Or de la Pau. Treball núm. 130. *Res d'allò* de Lina Rosselló Perelló (Lloseta).

Accèssit. Treball núm. 102. *Metempsicosi* de Maria Torres Palau (La Pobla Llarga, València).

XXVI Premi de Poesia Popular (Glosat)

Rosa d'Or de la Pau. Desert

Accèssit. Treball núm. 142. *Dispost a tot per ella* de Jaume Juan Bonnín (Algaida).

Accèssit. Treball núm. 56. *Tornaré a escriure el programa* de Francesca Cabot Clar (Palma).

IX Premi d'Investigació

No s'ha presentat cap treball en aquesta modalitat.

III Premi de Fotografia

Rosa d'Or de la Pau. Desert

Accèssit. Treball núm. 194. Titulat *El bany de lletres* d'Eva Dueñas Torres.

Accèssit. Treball núm. 165. Titulat *Arrecife* de Juan Ramon Martín Catoira.

Festa del llibre i Diades Culturals Maig de 2004

Dissabte, 1 de maig

A les 15 h. **I Torneig Local de Tennis la Pau de Castelltix. Sistema Tie-Break.** (Que no es va poder realitzar pel culpa de la pluja). Sorteig dels partits i a continuació inici dels partits. Torneig gratuït i obert a tothom que hi vulgui participar. Organitzat per l'Ajuntament d'Algaida. A les pistes de tennis del Porrassar.

A les 21 h. **X Mostra de Teatre.** Representació de *Jo som en Jordi* de Paco Trui a càrrec de la companyia Agara d'Andratx. A l'auditori del casal Pere Capellà.

Diumenge, 2 de maig

A les 16 h. **Torneig de futbol 3x3.** Inscripcions i concentració a les 15.30 h a la plaça. Organitzat pel casal de joves d'Algaida. Activitat gratuïta oberta a tothom.

Dijous, 6 de maig

A les 21 h. *La realitat de la dona a Burkina Fasso.* **Projecció del vídeo i xerrada** a càrrec de Nancy Matamoros Álvarez, de l'entitat Mallorca Amiga. Organitzada pels Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació amb la col·laboració de la Regidoria de Serveis Socials i Algaida Solidari. A l'auditori del casal Pere Capellà.

Dissabte, 8 de maig

A les 21 h **X Mostra de Teatre.** Representació de *Som com som* de Miquel Forteza i Llopis a càrrec de la companyia Vostè perdoni. A l'auditori del casal Pere Capellà.

Dissabte, 15 de maig

A les 21 h. **X Mostra de Teatre.** Representació de *No em toquis la flor* de Lluís Coquard a càrrec de la companyia Es Porrassar d'Algaida. A l'auditori del casal Pere Capellà.

Diumenge, 16 de maig

A les 18 h. **Teresetes.** Representació de l'obra *Pingüin* a càrrec de la companyia Periferia Teatro (Múrcia). Dins del marc del VI Festival Internacional de Teatre de Teresetes de Mallorca. A l'auditori del Casal Pere Capellà. (Programes a part).

Dijous, 20 de maig

A les 17.30 h. **Exposició** sobre la *Vida i obra de Pere Capellà* a la **Seu d'Eivissa i Formentera** de la Universitat de les Illes Balears.

Divendres, 21 de maig

A les 22 h. **Presentació del llibre** de poesia *Molt més que un temple*, de Vicenç Calonge. Organitzat per la delegació d'Algaida de l'Obra Cultural Balear. A l'auditori del casal Pere Capellà.

Dissabte, 22 de maig

A les 11 h a la sintonia de Titoieta Ràdio, en el 107.7 de l'FM, *Bon dia, Algaida.* Emissió d'un programa especial amb motiu de la Festa del Llibre 2004.

Diumenge, 23 de maig

A partir de les 18 h. **Venda de llibres** en català a càrrec de la delegació d'Algaida de l'Obra Cultural Balear i venda de llibres editats per l'Ajuntament. A la plaça.

Noves notícies

Aquest mes he recopilat unes quantes notícies sobre avenços que s'estan fent en l'astronomia, com també sobre informacions que aviat sortiran als mitjans de comunicació.

■ Ja fa uns mesos que vaig parlar de la sonda que es va enviar a Saturn per investigar-lo i, en especial, a la seva major lluna, Tità, que en realitat és major que Mercuri i Plutó (i això que només és la segona lluna més gran del Sistema Solar, Ganímedes la supera!). Doncs aquesta nau, està a punt de complir el seu objectiu, ja que s'espera que al juliol-agost, arribi al "planeta dels anells". (Si no ho fa, no en tenc cap culpa!)

■ Sense moure'ns del redol, direm que els científics han fet alguns descobriments per fer-nos una idea d'allò que trobarem a Tità. Ara es sap que aquest satèl·lit té estacions, com a la Terra, però allà duren 4 anys dels nostres! A més hi ha boira i, vista des de l'espai, és més brillant a l'hemisferi estival que a l'hivernal, així com més espessa en els pols que a la regió equatorial. El més curiós és que aquesta boira és taronja, sí, taronja! I a davall d'aquesta, els científics proposen que trobarem una caiguda contínua de materials orgànics líquids i sòlids, que cauen de l'atmosfera en forma de pluja. Els raigs ultravioleta del Sol, reaccionen amb els núvols més alts de l'atmosfera i formen espesses capes de boira més densa que la de la ciutat més contaminada de la Terra, per això no veim què hi ha "davall", en terra. Finalment, el darrer que es comenta és que la superfície, es creia que seria de materials líquids (rius, llacs i mars de metà líquid), i en realitat es pensa que serà semblant a Ganímedes (una lluna de Júpiter, i la major de totes), un món congelat de roca i gel combinats.

■ El passat 2 de març, en una roda de premsa presentada pels encarregats d'analitzar les dades que subministra el ròver de la NASA *Opportunity* (una de les 2 naus que es varen enviar, recordau?), es varen fer públiques les con-

clusions preliminars, segons les quals la zona de Mart sobre la qual aquesta nau va aterrar, probablement havia estat davall l'aigua durant molt de temps, en el passat. Les proves s'han descobert en un aflorament rocós dins un cràter proper al lloc d'aterratge, on el terra pareixia estar modelat per una antiga corrent d'aigua, que va canviar la seva textura i la seva química. La nau ha analitzat la terra i ha descobert concentracions altes de sofre, en forma de sals sulfatades de magnesi i de ferro, entre d'altres. En el nostre planeta, les roques amb tanta concentració de sal com aquesta marciana, o bé s'han format dins aigua, o bé l'aigua l'ha cobert posteriorment a la seva formació, durant un període llarg de temps. Per això, a la pregunta de si hi ha hagut aigua a Mart, els de la NASA supòs que respondrien un emocionant: Sí!

■ El 8 de juny del 2004 es produirà un estrany esdeveniment astronòmic, que no ha estat observat des del 1882! Parl del trànsit del planeta Venus que es podrà observar per davant del Sol. Recordau que fa mesos es va parlar molt sobre el planeta Mercuri i el Sol? Era perquè coincidia a passar-hi per davant a la vegada que nosaltres, com si fos un eclipsi, però com que Mercuri és tan petit, i a la vegada bastant llunyà, vàrem veure el Sol amb un petit puntet negre que li passava per davant. Doncs ara li toca a Venus, i pel fet de ser més gros, serà més fàcil d'observar (la imatge ens dóna una idea de com serà). Recordau que aquests dos són els únics planetes que tenim entre el Sol i nosaltres, la Terra, i aquesta és la causa que siguin els únics que podem observar fent això. Els trànsits de Mercuri són més fàcils d'observar perquè pel fet d'estar més a prop del Sol, hi fan les voltes més ràpidament, mentre que Venus està més separat i fa les voltes amb major temps, per això aquest fet succeeix poques vegades. És important que estigueu atents perquè l'espectacle es podrà veure per tota Europa. Serà una oportunitat única en la vida! Aprofitau-la!

Pere Capellà

El passat divendres 16 d'abril es va inaugurar l'**exposició sobre la vida i l'obra de Pere Capellà** a Algaida. L'exposició consta d'onze plafons dissenyats per en Jaume Falconer, amb la participació de la família de Pere Capellà.

A partir del calendari de l'Ajuntament d'Algaida, dedicat a Pere Capellà, l'exposició és una primera passa per aprofundir els nostres coneixements sobre la seva persona i les seves vivències. És una primera passa, perquè n'hi ha una altra, i és la biografia de Pere Capellà que està preparant en Pere Fullana Puigserver per arribar a assolir un dels objectius principals del projecte "2004, any Pere Capellà":

"Donar a conèixer la persona de Pere Capellà en tots els seus vessants: literari (poesia, glosat, teatre), social, polític, cívic, reivindicatiu i docent."

L'exposició està estructurada en cinc blocs:

- Àmbit familiar.
- Àmbit formatiu i docent.
- Temps de Guerra i repressió franquista.
- Obra literària.
- Homenatges.

Durant l'acte d'inauguració, el professor de la Universitat de les Illes Balears Sebastià Serra i Busquets, amb el títol *Pere Capellà i la seva època (1907-1954): la memòria històrica d'un temps*, ens va parlar del context social i la realitat històrica que va viure Pere Capellà.

- L'exposició ha estat oberta al públic del divendres 16 d'abril al 25 d'abril. Els dies feiners l'horari ha estat de les 16 h a les 19 h, i els caps de setmana de les 11 h a les 13 h i de les 16 h a les 19 h.
- Del 30 d'abril al 14 de maig, l'exposició visitarà la Universitat de les Illes Balears, a l'edifici Sa Riera, al carrer de Miquel dels Sants Oliver núm. 2 de **Palma**. (La inauguració serà divendres 30 d'abril a les 20 h.)
- Del 20 al 28 de maig, l'exposició es podrà visitar a la Seu d'**Eivissa i Formentera** de la Universitat de les Illes Balears, al carrer de Bes, núm. 9 d'Eivissa. (La inauguració serà dijous 20 de maig a les 17.30 h.)
- Del 4 a l'11 de juny, l'exposició es traslladarà a la Seu de **Menorca** de la Universitat de les Illes Balears, al carrer Major, núm. 14 d'Alaior. (La inauguració serà divendres 4 de juny a les 17 h.)

Des de la Regidoria de Cultura, Esports i Joventut de l'Ajuntament d'Algaida volem agrair la feina realitzada per en Jaume Falconer i la participació activa de la família Capellà. Igualment, hem d'agraciar la participació de la Universitat de les Illes Balears en l'exposició i en l'edició de la biografia i les unitats didàctiques, i de la Fundació Sa Nostra en la realització de les camisetes de l'any Pere Capellà i en l'edició de la biografia.

2004, any Pere Capellà

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Com va algaidines i algaidins?!? Aquesta cadena de bauls cada vegada creix més! Ja hi tornam a ser, passades les festes recuperam la rutina del dia a dia, de la setmana a setmana i del mes a... per cert! Encetam el “Mes de Maria” amb la primavera, les anades a la Pau, les flors... Ah! això ens recorda la víctima d'avui, na Margalida Maya! I la dificultat és que hem fet l'entrevista a can Miquel Molleta, tota una odisea! Ja ho veureu, posau-vos còmodes, preparau les galetes i els cafetets, i gaudiu de la xerradeta!

1. Nom i malnom (si en tens i vols que t'hi coneguim).

Margalida Maya de “Can Coent”

2. Edat i signe de l'horòscop.

21 anys i Lleó.

3. Darrer llibre que has llegit?

La senda del perdedor d'en Bukowski.

Recomana'n un que t'hagi agradat.

M'ha agradat molt *Rosas negres* d'en Margolin, *La tabla de Flandes* i *La carta esférica*, aquests dos d'en Pérez Reverte.

4. Darrer CD que has comprat?

Crec que no n'he comprat cap mai, és a dir, n'he comprats, però fa molt de temps. Ara tots els que tenc o són regalats o gravats, i ni tan sols em dign a gravar-los jo, me'ls graven i després me'ls donen.

Baula 7

Recomana'n un.

Un dels que m'agraden més dels que tenc és un que em va gravar en Toni Suredí, de balades heavy, és una mescla de cançons... Bé, i si no també qualsevol dels Scorpions.

5. Darrer pel·lícula que has vist?

Al cine *Buscando a Nemo*, hi vaig anar amb nines petites... i vàrem passar un guster!

Quina t'ha agradat més?

Hi ha *El pianista*, que de tot d'una no em va agradar, vaig sortir del cine amb una sensació un poc estranya, però m'ha arribat a agradar. També em va agradar molt *Los otros*... però no n'hi ha hagut cap que m'hagi marcat.

De petita em sabia na *Mary Poppins* de memòria, però...

6. Programa de televisió preferit?

Pasa palabra (...I de puntetes de puntetes ha passat en Miquel Molleta...)

7. Quina era la sèrie de dibuixos animats que t'agradava més?

Na *Julia*, que jugaven a voleibol, i en *Chicho Terremoto*.

8. Quin tema actual et preocupa més?

Els maltractaments a les dones, la violència de gènere. I també

em preocupa molt el maltractament als nins i els abusos sexuals a la gent menor.

(...en Miquel Molleta torna a passar “d'amagat”...)

9. Quin moment històric t'hauria agradat viure? Per què?

M'hauria encantat viure els 10 o 20 anys després de la II Guerra Mundial, perquè varen sorgir moltes avantguardes que són boníssimes i crec que la gent devia “flipar”!! Perquè eren coses molt estranyes, i la societat no estava acostumada, ja hi havia hagut moviments radicals, però tant no... i m'hauria agradat molt viure la sensació del que passava. (Ens ha confessat que aquesta resposta sí que la tenia pensada, i realment s'ha notat! I com que estudia Història de l'Art... ha aprofitat per presumir una mica!!).

10. Persona o personatges que admiris? Per què?

Admirar, admirar, ningú... però gent que m'agradi, més de prop, em puc fixar amb persones normals de carrer perquè tenen característiques que jo no tenc, com força de voluntat, tolerància,... però personatge famós, no n'hi ha cap. (...Això ja passa de mida! en Miquel Molleta torna a passar, i aquesta vegada es disculpa: “vos heu posat a un mal lloc, per-

què no pas mai, però... ja he passat tres pics de tira! Ara ja me'n vaig!". A veure si serà cert!)

11. Un animal.

No m'agraden els animals. La meva germana té ca nostra plena d'animals, però jo no els faig mai cas, no m'agraden, i a més em fan por! Si veig un ca a una vorera, jo passaré a l'altra!

12. Una mania.

Mossegar-me les ungles: és molt grossa! M'he aturat de mossegar-me les 2 pics, i m'encanta dur-les llargues, però després... no hi ha manera! El primer pic vaig aguantar un any i busques i el segon només mig any... i me les torn a mossegar... i les trenc capolades!

13. Un defecte.

No tenc força de voluntat, gens! Per res! Per exemple, em dic: "ara cada dia aniré a caminar!", i hi vaig un dia... per estudiar... igual. I un altre defecte molt gros que tenc és que quan estim una persona, i em diuen que té un defecte, per molt que jo ho sàpiga, no ho reconec mai, tant en els amics, com en la família, ho faig perquè no facin mal a la gent que estim, és com una negació, no ho reconeixeré... (...S'ha sentit un crit... s'obre la porta i ha entrat tota una tropa de gent xerrant!! On anirem a parar! No acabarem mai!!)

14. Una virtut.

Dir les coses a la cara. Bé, segons com ho miris també pot ser un defecte... a més una altra virtut podria ser que si em marc una barrera, no la traspasaré, si una cosa no s'ha de fer, o m'he dit que no ho faria... no ho faré! Som molt caparruda... Som així de les persones cap a jo, i de jo cap a les persones... Tenc les idees molt clares del que he de fer i del que no. (...I de cop sona el telèfon! No pareix creïble, però... una altra interrupció!!)

15. No podries estar un dia sense...

Xerrar! La meva gran debilitat, xerr sempre i per tot! Encara que no ho pugui fer! I també tota sola! Quan vaig amb el cotxe... si algú em veu, deu pensar que som boja... no sé anar callada... Hola! (...Saluda perquè ara ha vingut de la cuina en Miquel Molleta petit...)

16. Fes un pla per a diumenge horabaixa.

N'hi ha molts! Mmmm... cafè a "S'Acadèmia" i després sofà tot l'horabaixa, al futbol, al cinema o a Riu... el preferit seria cine o Riu, que aquest hivern m'ha agradat molt, sobretot per canviar una mica d'ambient.

17. Una il·lusió.

Que me toqui la loteria! Però molts de doblers! Molts! Exagerats! O aquests sorteigs de Nescafé, que toquen "un sueldo para toda la vida", amb cada mes devers 200 mil o no sé quants... m'encantaria, seria una assegurança vitalícia, per sempre... però seguiria amb la mateixa vida... no em compraria una "mansión"!

18. Una queixa.

Una queixa per jo molt grossa, és a on és la Universitat! Em fa molta peresa sempre anar-hi ... M'agradaria que estigués aquí i hi pogués anar a peu... eh! Si me toca la loteria com he dit, muntaré una universitat aquí, perquè la gent no se n'hagi d'anar a Palma cada dia amb les carretes que fan oi!

19. Tria una de:

a) rossos o morenos

Morenos, indiscutiblement. Però sempre que he tengut un amic una mica més especial, ha estat ros! No ho he entès mai!

b) vi o aigua

A un sopar amb amics m'agrada més vi, però entre setmana i a ca

nostra, aigua! Els caps de setmana també bec vi a ca meva...

c) carn o peix

Carn: on hi hagi un bistec o el que sigui... que es llevi el peix!

d) dutxa o bany

Dutxa.

e) platja o muntanya

Platja, m'agrada molt! I la muntanya gens!

f) esport o bar

Si no hi ha discussions, mal "rollos" ni res, esport! Però si hi ha una d'aquestes coses... bar! M'estim més estar tranquil·la al bar amb els amics, que jugar a esport i estar malament amb la gent, amb el lloc... si no pas gust de l'esport, bar!

g) Barça o Madrid

Cap dels dos! Demà no miraré el partit! Estudiaré! (L'entrevista la varem fer el dia abans del Madrid-Barça, però aquell diumenge tampoc va estudiar!!)

h) alcohol o refresc

Alcohol per a un vespre, un cap de setmana, i mesclat amb refresc! Però entre setmana i els caps de setmana, de dia i tot, refresc! Bé, de fet, ni tan sols refresc, sempre solc beure aigua... el refresc només el bec amb alcohol, un combinat... (...Ara aquella tropa torna a sortir, sort que se'n van directes cap al carrer... demanen per en Molleta, però com tots sabeu, ens ha fet saber que se n'anava per no molestar més, així i tot ens tornen a interrompre per la seva culpa... quan no hi és i tot!)

i) circumval·lació o trànsit per dins el poble

Circumval·lació.

j) hivern o estiu

Estiu.

k) whisky o ginebra

Ginebra.

20. Travessaries el carrer:

- per topar-te amb...

un bon amic, amb ningú en particular...

- per no topar-te amb...

una persona hipòcrita, traïdora, amb un que era amic i ja no ho és... no giraria ni el cap!

21. Si fossis:

- un home...

Crec que em dedicaria a fer tot el que critic dels homes. Estil mirar el futbol amb els amics els disabtes a vespre, jugar a la Play Station, tot el dia fer i desfer amb les al·lotes el que volgués... fer un poc de "chulo-piscinas"... (Marga, si tu ho faries, no tenen credibilitat les teves queixes... els homes no te les prendran seriosament!)

- la persona més rica del món...

Ara mateix res en especial... Bé, és que ajudant la gent pobre no acabaria mai, ni amb tots els doblers que tingués... però una cosa sí, duria cap a aquí a totes les nines xineses, per tot el que els fan...

- el batle d'Algaida...

Posaria la plaça només per a vianants i si no, que a la plaça es pogués tornar a fer la volta... o tot de vianants o tota la volta transitable! (Al final de l'entrevista afegí: "tots els pobles tenen un carrer de la lluna menys Algaida... això em cega!")

22. Un racó d'Algaida que t'agradi.

M'encanta un racó que té molt de valor sentimental per jo: al carrer del Sol, a la casa núm. 16, que fa un cantó que sobresurt, està just enmig de ca na Laura Mindona i ca meva, i sempre ens acomiadàvem allà i hi quedàvem xerrant una hora!

Un racó que no t'agradi.

S'Escorxador, i llocs que no sé quin sentit tenen, com el passeig

anant als 4 Vents, devers el Molí d'en Xina.

23. Una raó per:

- viure a Algaida...

que hi he viscut sempre, no ho canviaria per cap!

- no viure a Algaida...

els xafardeigs que molts de pics fan mal quan ho fan amb malícia... la gent et té controlada...

24. La gent d'Algaida és...

Mmm... la que jo conec és molt oberta, molt divertida, molt diferent...

25. Fins quan fas comptes viure a ca teva?

No m'ho he plantejat mai, el meu ambient familiar és molt bo, però no me n'aniré fins que no tenguí un lloc on anar...

26. Ordena (de més a menys important): doblers, salut, feina, amor, poder.

Salut, feina, amor, doblers i poder.

27. Què et preocupa més (de més a menys): atur, inseguretat ciutadana, sida, droga, accidents de circulació?

Inseguretat ciutadana, atur, accidents de circulació, droga i sida.

28. Ens sabries dir a quin carrer d'Algaida hi varen néixer dos fills il·lustres del nostre poble? Saps qui eren? NI IDEA, demanau-me'n una altra, segur que en teniu una de secundària!! El carrer de la Roca! Dels Cavallers! Antoni Maura!... (ha començat a dir carrers a l'atzar, i no l'ha endevinat! Li hem proposat que pensàs quins personatges podrien ser... i ha dit...) Pere Capellà perquè és una persona important... (molt bé, ja ha endevinat un personatge, però l'altre també li ha costat...) ah, Bartomeu Pou! (Molt bé, ara només falta que endevini el carrer! Segueix intentant a l'atzar...)

Campet! De s'Aigua!... (ni així, al final li deim la resposta: al carrer de la Unió varen néixer el Pare Bartomeu Pou, informació que ja vàrem donar en una Baula anterior, i a la casa veïna, Pere Capellà. Actualment, casa en obres propietat dels Sales...).

29. Què més t'agradaria que t'haguéssim demanat?

Potser, demanar a la gent què fa; estudiar, feina...

30. De qui t'agradaria saber aquestes coses per entrevistar-lo el següent mes?

D'en Mateu "Pollo", perquè s'han de seguir els bots interessants que hi ha hagut a la cadena de baules... A part, que em faria gràcia saber aquestes coses d'ell... perquè és una mica més reservat...

31. Vols afegir qualque cosa?

No, m'ho he passat beníssim, de tot d'una em pensava que em faria vergonya... la gravadora imposa un poc! (Per cert! Hem aconseguit estar uns 20 minuts sense interrupcions! Tot un rècord!)

Fins aquí la xerrada amb na Marga. Volem agrair-li tota la paciència que ha tengut, tant en els problemes tècnics amb la gravadora (la pobra va haver d'esperar 10 minuts bons per poder començar), com en totes les interrupcions que va sofrir... ja heu comprovat que efectivament, com us hem anat dient, l'entrevista fou tota una odisea!

Bé, així i tot vàrem passar uns bons moments i esperam haver-vos transmès la mateixa sensació! Una altra vegada, Marga, gràcies per tot! I a vosaltres, estimats lectors, una abraçada! Fins al mes que ve!

**M. Magdalena Molleta
Guillem Fiolet**

Sa terra que més estim

Glosa

Mallorca, illa estimada,
Per sa fam de fer doblers
No hem fet més que mals papers
I entre tots t'hem espenyada.

No som més que un mallorquí
Que estima la seva terra.
Jo no vull armar cap guerra
Però això no ho puc consentir.

Mallorquins i forasters
Pensem una mica en ella.
Quan haurem romput s'escudella
Llavors cercarem es test.

Crec que hem de començar
Per conservar allò que queda.
Poca cosa queda d'ella,
Però ho podem intentar.

Qualque nét mos jutjarà
d'aquesta falta d'amor,
però ell tendrà raó
i no mos podrà perdonar.

Esteve Moragues

Activitats previstes

Divendres dia 21 de maig

Començam les celebracions del **Dia del Llibre**. A les 22h, al Casal Pere Capellà, presentació del poemari *Molt més que un temple* a càrrec del seu autor **Vicenç Calonge**.

Diumenge dia 23 de maig

En col·laboració amb l'Ajuntament, celebrarem a Sa Plaça la ja tradicional **venta de llibres**. A més, hi haurà una actuació teatral per als infants que en el moment de tancar *es saig* no podem concretar. Els actes començaran a les 18 hores.

A més, hi haurà l'actuació musical del grup, **Tenim cantera conjunt vocal**, que farà un repàs de cants des del Renaixement fins al segle XX. L'acte tindrà lloc al Cellar de Can Borràs, carrer de la Victòria, a les 20h.

Diumenge dia 30 de maig

Farem la primera **excursió** de l'estiu, consistent a recórrer una de les zones costaneres no urbanitzades del terme de Felanitx, la compresa entre Cala Brafí i Cala sa Nau, unides per l'anomenat Camí de sa Ronda, que és la ruta que seguia la Guàrdia Civil per vigilar la costa en temps del contraban. (Aquesta informació l'hem manllevada del llibre *El litoral de Mallorca*, de Carlos Garrido, publicat per Planeta). És una excursió fàcil, apta per a un temps en què ja es preveu que faci calor. La sortida serà de la plaça a les 9h amb cotxes particulars.

Noticiari de l'Obra Cultural

Futbol

Resultats

1a REGIONAL

C.E. Algaida - La Unión 2-2

C.E. Algaida - At. Rafal 1-1

FEMENÍ

C.E. Algaida - Independent 5-1

JUVENILS

C.E. Algaida - Artà 3-4

Calvià - C.E. Algaida 2-3

CADETS

C.E. Algaida - Campanet 5-2

Sineu - C.E. Algaida 3-1

INFANTILS

C.E. Algaida - Es Pla 0-4

Can Picafort - C.E. Algaida 2-4

ALEVINS

C.E. Algaida - Es Raiguer 2-1

Sant Pere - C.E. Algaida 0-4

1a Regional

A quatre jornades per acabar la competició l'equip està situat a l'onzena posició i, com ja avançarem el mes passat, un any més seguirem jugant a 1ª Regional.

Queda clar, idò, que aquesta és la categoria on l'Algaida es juga les garroves, encara que trobam que la seva posició natural hauria de ser a Preferent. La sensació dels seguidors de l'equip és de desencís. Des d'aquestes línies sempre hem predicat la confiança amb els jugadors algaidins; ara bé, a aquests també els demanam un cert compromís i responsabilitat, perquè ells més que ningú han de demostrar que l'Algaida es mereix estar en una categoria superior.

Futbol base

Les nines de Joan Nicolau han aconseguit l'ascens a la categoria de plata del futbol femení estatal. Estan disposades a passejar el nom de l'Algaida pels camps de la península. Ara és el moment de començar a fer feina perquè això sigui possible, tant en qüestions esportives com econòmiques. Les despeses dels desplaçaments seran elevades i el nivell esportiu també augmentarà; per tant, s'haurà de fer un bon projecte per tirar endavant aquest grup.

Des de la directiva del club ja s'està fent feina en la planificació del futbol base per a l'any que ve. S'ha prioritzat per davant de tot dur a terme una labor de consolidació i, a mitjà o llarg termini, poder treure una sèrie de jugadors amb potencial per jugar al primer equip, o fins i tot a categories superiors. El més important és que aquesta tasca serveixi perquè els jugadors no es perdin quan acaben l'etapa de juvenils, com ha anat passant fins ara, i segueixin una projecció positiva fins al seu màxim potencial.

Durant les festes de pasqua el Consell de Mallorca va organitzar un torneig on hi participaren el F.C. Barcelona, l'Atlético de Madrid i les dues seleccions de Balears, de categoria aleví. Es varen jugar les dues semifinals al nostre camp del Porrassar, amb un ambient de gran expectació i bon futbol, encara que el temps no acompanyà. L'anècdota de la jornada va ser la visita del president del F.C. Barcelona, Joan Laporta, que va venir de manera informal a veure jugar el seu fill. La seva presència va causar un gran rebombori, i poguérem comprovar la seva simpatia i humilitat.

Toni de Gràcia
Alexandre Mulet
Jaume Toledo
Bernat Capellà

Automobilisme

El passat dia 2 d'abril es varen presentar a Algaida els equips algaidins participants al Campionat Balear de Ral·lis. Els cotxes varen ser exposats a la plaça durant el vespre i tot seguit es va celebrar un concert.

Els equips amb participació algaidina són: Miquel Verger amb Pedro Sorell, Sion Verger amb Bernat Capellà, Miquel Ribas amb Javi Pascual, i en Miquel Pou.

Tots ells intentaran seguir els Campionats de Ral·lis i de Muntanya d'enguany.

Calendari

CAMPIONAT DE BALEARS DE RAL· LIS

24/25 abril. II Ral·li de Sant Josep (Eivissa)

14/15 maig. XII Ral·li de Sóller

5/6 de juny. II Ral·li Ciutat de Manacor

6/7 de novembre. VII Ral·li Dijous Bo

27/28 de novembre. XI Ral·li Illes Balears

11/12 de desembre. I Ral·li de Migjorn

CAMPIONAT DE BALEARS DE MUNTANYA

26/27 de juny. X Pujada Castell de Son Mas

21/22 d'agost. II Pujada a Sant Salvador

25/26 setembre. XXV Pujada al Puigmajor

9/19 octubre. XX Pujada a Cala Sant Vicenç (Eivissa)

Escacs

El Club d'Escacs Algaida ha aconseguit l'ascens a categoria preferent. Com deien en **es saig** del mes passat, estaven a dues passes d'aconseguir aquest ascens. Restaven dos partits que s'han traduït en dues victòries. Al primer encontre guanyaren clarament dins el Casa Catalana. Ens ho jugàvem tot al darrer partit contra l'Assistència Palmesana. Als algaidins ens bastava l'empat per ascendir, però no ens vàrem conformar i acabàrem aconseguint una magnífica victòria contra un potent equip que venia com a favorit i es veia tan guanyador que ja tenia taula reservada per celebrar la victòria. Al final hem quedat campions destacats de primera categoria, i així passam a formar part de l'elit balear d'escacs. Aquesta magnífica i sorprenent temporada del nostre club farà possible que puguem celebrar el 25è aniversari dins la màxima categoria, preferent.

El diumenge 11 d'abril es va celebrar al casal de joves el quart torneig del primer circuit balear d'escacs, organitzat pel Club d'Escacs Algaida amb la col·laboració de l'Ajuntament. Varen participar una trentena d'escaquistes d'arreu de l'illa. Cal destacar l'actuació dels nostres jugadors amb la victòria absoluta de Jordi Valls que, a més, és l'actual líder del circuit. Sebastià Massanet va quedar primer Sub-18.

Casa Catalana 1- Algaida 4

Algaida 3.5 – Palmesana 1.5

Dards

L'equip de dards de s'Acadèmia s'ha proclamat campió de la categoria de Tercera i segons a la copa de la Federació Balear, que es va disputar a S'Arenal.

Ara els toca jugar el campionat d'Espanya, que es disputa a Calles de Mallorca, del 28 d'abril fins a l'1 de maig. Esperam que treguin un bon resultat i que demostrin el seu nivell com ho han fet fins ara.

Per ser el primer any que competeixen i tenint en compte que la Federació Balear és una de les més potents, hem de felicitar els components de l'equip i animar-los a seguir de cara als propers anys.

Educació
Primària
2n B

Tutora
Antònia Puigserver

Educació
Primària
3r A

Tutora
Francisca Capellà

Mestra de religió
Catalina Amengual

**Educació
Primària
3r B**

Tutora
Margarita Ramis

Especialista en PT
Esperança Taberner

**Educació
Primària
4t A**

Tutora
Francisca Vallespir

Una xerradeta amb...

Gràcia per fer una inspecció ocular. A primer cop d'ull ja ens va informar que hi havia molt més mal del que pensàvem i l'estat dels penyals era preocupant. Va proposar que demanàssim pressupost a les úniques tres empreses especialitzades que hi havia a tot Espanya i ell ens ajudaria a fer la tria, posant per condició que l'empresa guanyadora es comprometés a tenir el seu expert en geologia a peu d'obra. Finalment l'empresa guanyadora fou la catalana "Inaccés".

Com feren els treballs?

Varen haver de menester una grua de 70 metres que ultrapassava les veles de Sant Honorat per poder elevar els rodets de reixa de 70 metres i enganxar-los a uns punts forts que prèviament havien preparat, després de netejar tota la cornisa rocallosa d'ullastres i mates que abans hi havia. Aquestes branques serviren de coixí per amortir la caiguda de pedres soltes que cauria després, juntament amb tota casta de matalassos vells i bales de palla que duguérem dels pobles de la contrada, fins a esgotar les existències.

Després, tres escaladors penjats de la grua anaven tomant amb unes barres per arribar als racons més endinsats i amb mans i peus, totes les pedres despreses que estaven en perill de caure.

Quines dificultats trobareu?

Ho varen fer tot per etapes, perquè trobaren dos punts molt difícils, que no sabien com se'n sortirien, un segment de roca en perill de caure que trobaren damunt la capella amb un pes calculat de 200 tones, i l'altre damunt l'aparcament de prop de 300 tones; en principi tenien pensat tomar-ho tot, però pel perill que representava decidiren cosir aquests fragments com si fos un brodat, al voltant de l'escletxa que havien descobert, on prèviament clavaren uns ferros de suport d'entre 3 i 6 metres de fondària, subjectats amb ciment a pressió, per després cosir-los amb fils d'acer de gran resistència, i la malla normal de 70 metres, encara per damunt, que deixaren separada de les roques centrals en forma d'embut per recollir qualque caiguda fortuïta de roques despreses que es produeixin en el futur; malgrat l'impacte visual que aquesta solució comporta. Aquesta feina de les xarxes ha durat 6 mesos.

Les edificacions han patit per la pluja de pedres?

COLOMA JULIA

en Sebastià i na Francisca de Gràcia

Tot quedà malmès, el terrat de la capella, l'espadanya, ca nostra, les plantes dels jardins, etc. També hem aprofitat per restaurar la creu de terme de devora les barres perquè estava clivellada.

Es va dubtar si deixar l'edificació del santuari de color blanc, tal com l'hem vist sempre, encara que no sigui molt usual a Mallorca o deixar la pedra vista sense terracar. La comissió d'obres decidí mantenir la fesomia tradicional que havia tengut sempre. Ara només falta acabar el trespòl de davant la capella, els jardins i una marjada de més avall, que anirem acabant sense presses.

Què han costat les obres?

El pressupost inicial pujava a més de 900 mil euros i, dins aquest, el de l'empresa adjudicatària "Inaccés", que superava els 600 mil euros, que el Govern Balear va subvencionar. Podem agrair la bona actitud del President Antich i la dels batles de Lluçmajor i Algaida, i d'en Toni Garcias que se'n preocupà molt de les obres.

De què heu viscut durant aquest dos anys?

Nosaltres tenim un pacte amb el Bisbat pel qual hem de tenir cura del Santuari, però no tenim cap paga, a canvi, ens deixen fer els berenars i sopars que solem fer quan fa bon temps. La solució que trobaren per nosaltres, fou que jo, diu en Sebastià, formàs part del grup de feina com a responsable de l'obra del Santuari. Havia de vigilar la maquinària i encarregar-me del manteniment i les necessitats de materials, pujava els homes a Sant Honorat. cada vegada que baixaven per les cordes. Per tot això tenia un sou de l'empresa adjudicatària. Quan aquesta acabà la seva feina, he seguit cobrant les hores de feina com a picapedrer, durant tot el temps que ha durat la restauració del Santuari i del seu entorn. Jo, diu na Francisca, he fet el menjar de tot el personal, però sense cobrar cap sou.

Quan obrireu definitivament el Santuari ?

Dia 15 de maig ha d'estar obert al públic, perquè ja hi haurà celebracions a la capella i també començarem a fer festes que tenim compromeses. Ara aquestes dues o tres setmanes les aprofitarem per acabar els detalls que falten.

Les festes ja no les farem a l'esplanada del mirador, perquè ens quedava massa lluny de la cuina i teníem problemes quan feia mal temps. Per això, hem acabat de muntar l'envelat que abans ja teníem però més ben condicionat, encara que no tindrà tanta cabuda com a l'esplanada; a més, ara els fills no ens ajudaran perquè tenen altres feines.

Aquests dos anys com us heu sentit?

No tot ha estat negatiu durant aquest temps, hi haurà un abans i un després, perquè amb el temps havíem entrat dins una rutina i ara hem fet una reflexió. També hem conegut durant aquest parèntesi el món de l'excursionisme i, a partir d'ara, pensam destinar un diumenge cada mes per seguir descobrint racons de Mallorca que abans ignoràvem. Estant aquí a Gràcia sempre hem apreciat la natura, però aquests altres més amagats han de seguir així com estan, protegits i hem d'evitar que no es destrueixi res més.

La conversa amb na Francisca i en Sebastià fou llarga i entretinguda. Ens parlaren d'altres coses, com potser l'estrena del safareig de llacunatge pel tractament de les aigües residuals, que estalviarà molts viatges d'aigua per regar. Es nota que estimen aquell balcó privilegiat que és Gràcia i estan il·lusionats amb el futur.

Sebastià i Francisca, moltes gràcies per la vostra amabilitat; salut i sort.

Miquel Sastre Fiolet

en Sebastià i na Francisca de Gràcia

Aquest mes hem volgut parlar amb els donats de Gràcia, na Francisca Miralles i en Sebastià Amengual, coneguts gairebé per tots els algaidins, amb motiu de la reobertura del Santuari de Nostra Senyora de Gràcia, després d'unes obres de consolidació que han durat dos anys. El mes d'abril de 1997, ja foren protagonistes d'aquesta mateixa secció, però per uns altres motius, amb ells parlarem de tot quant segueix i més.

Quan notàreu els primers símptomes de perill a Gràcia?

Normalment des que estam aquí, sempre havien caigut pedres petites de les penyes, sobretot els dies de boira, de pluja o de molt de vent, i teníem controlats els redols on més n'hi queien, que havíem procurat convertir en jardins. Però fa poc més de 2 o 3 anys, començàrem a notar que, per aquests i d'altres llocs, les pedres eren molt més grosses i queien sense que hi hagués tempesta.

Un dia va venir el superior de Sant Honorat i mentre li contàvem això de les pedres, en caigué una de 3 o 4 quilos de pes que l'espantà molt i es va sentir un poc responsable perquè queien en certa manera de "ca seva". Es veu que l'endemà mateix avisà Protecció Civil i els bombers perquè venguessin a fer una inspecció. Al cap de pocs dies, devers les vuit del matí i quan jo no hi era, diu en Sebastià, vengueren a fer una inspecció, i devers les deu, la Policia Local de Llucmajor va tancar el

Santuari. Això era la darrera setmana d'abril, ara fa exactament dos anys.

Què féreu a partir de llavors?

Vàrem mantenir una primera reunió amb els ajuntaments de Llucmajor, d'Algaida i amb el Bisbat per trobar una solució a un cas tan singular a Mallorca. Només a qualche cala d'Andratx, Banyalbufar i Portals Nous hi havia hagut actuacions per controlar la caiguda de pedres o roques, però mai amb les proporcions del cas de Gràcia.

L'arquitecte diocesà, Sebastià Gamundí, que dirigeix totes les obres de l'església i com a llucmajorer sempre ens havia assessorat en tot el que hem fet aquí dalt, va dir que ell no estava capacitat per resoldre aquell problema, ni sabia quins tècnics se'n podien fer càrrec a Mallorca.

Com resoluéreu aquest problema?

Al cap d'uns dies vaig recordar, diu en Sebastià, que n'Andreu Majoral, un pic havia vist un Santuari molt paregut al nostre que li deien San Juan de la Peña i que un amic seu havia pres part a unes obres per instal·lar una xarxa de protecció. Vaig exposar a n'Andreu tot el que passava a Gràcia i ell, per mediació d'en Miquel Pocoví, ens va posar en contacte amb n'Agustí Collado, un geòleg molt prestigiós i professor de la Universitat de Barcelona que vengué dos dies allotjat a

